

Розалія Германівна Філіпп (1922–2025) Некролог

Філіпп Розалія Германівна народилася 15 січня 1922 року в селі Копашнево Хустського району в родині підприємця Германа Гроссмана, власника антикварних і книжкових крамниць у Франкфурті та Берліні. Роза була третьою дитиною серед п'яти сестер і двох братів.

Перед початком Другої світової війни, у 17-річному віці, навчалася в Мукачівському торговому училищі. Саме тоді, у березні 1939 року, на Закарпаття вторглися угорські війська, а з 1941 року окупаційна влада почала реалізацію “єврейського питання”. Батьків разом із трьома сестрами та двома братами забрали прямо з дому в Копашневі. Роза і її сестра Піріка на той час мешкали в Мукачеві та Тячеві. Роза ще встигла побачити, як рідних везли потягом, і пам'ятала, як батько, стримуючи сльози, махав їй на прощання.

Невдовзі літнє подружжя лікарів із-під Будапешта оформило над Розалією опікунство й забрало її до себе – з ними вона прожила понад три роки. Однак у 1944 році, за вказівкою нацистів, почали депортувати євреїв і з центральної частини Угорщини. Навесні того ж року Розу разом із опікункою Ларисою помістили до гетто “Дім жовтої зірки” у селі під Будапештом.

Звідти Розу депортували до концтабору Аушвіц у товарному вагоні. Після прибуття всім наказали залишити особисті речі – на пероні виросла купа фотографій, жіночих сумочок і дитячих іграшок. Усі прибулі були розділені на дві групи. Розу відправили ліворуч, до тих, кого визнали “здоровими” (лише близько 30% від загальної кількості), решту – людей похилого віку, хворих і дітей до 13 років – праворуч, і того ж дня їх відвели до газових камер.

В Аушвіці жінки, зокрема й Роза, виконували важку працю.

Одного разу їх відправили будувати аеродром. Один із охоронців дав Розі плащ, аби вона не змерзла. Коли це побачив офіцер СС, вона, ризикуючи життям, не видала охоронця. Коли ж у неї відмовили ноги, той самий охоронець прислав до неї лікаря – випадок, майже неймовірний для в'язнів. Розалія провела у блоці два тижні, хоча зазвичай тих, хто не виходив на роботу три дні, відправляли до газової камери.

Згодом Розу разом з іншими в'язнями погнали маршем через Кенігсберг до моря. З одного боку дороги були круті скелі, з іншого – урвище, за яким починалася вода. Солдати оточили людей, почали стріляти і штовхати до урвища. Розу хтось штовхнув униз, і зверху посипалися тіла розстріляних.

Разом із ще однією жінкою, яка вижила, вони сховалися у лісі, обгорнувшись ковдрами. Випадково натрапили на німецький батальйон, що готувався до евакуації. Там їм дали хліба і дозволили перебувати на кухні. Роза пережила там бомбардування союзників, двомісячну битву за Кенігсберг і прихід Червоної армії.

Лише у 1947 році вона змогла повернутися на Закарпаття, де отримала листа від Піріки, яка теж вижила в Аушвіці та Штутгофі. Сестри зустрілися 1948 року, і тоді Роза дізналася, що Піріка прийняла Ісуса Христа як свого Спасителя. Роза також прийняла хрещення у 1949 році, ставши членом Церкви адвентистів сьомого дня, і залишалася вірною Богові протягом 75 років.

Після війни Роза працювала на маслозаводі в Хусті, а згодом вийшла заміж за Степана, біблійного працівника адвентистської церкви в Ужгороді. Відтоді розпочалося її активне служіння: вона допомагала організовувати громаду в Хусті, разом із сестрою Пірікою відвідувала церкву в Руському Полі, де проводили богослужіння. В Ужгороді разом із чоловіком служили понад десять років.

Після смерті чоловіка в 1995 році Роза переїхала до Мукачеве.

Тут вона була незмінним членом церковної ради. Коли не стало Піріки, Роза передала свій будинок Церкві адвентистів сьомого дня. І до сьогодні в цьому домі проводить богослужіння третя громада м. Мукачева. Роза також активно займалася євангельським служінням серед єврейського населення Закарпаття разом із мамою Іллі Антоновича.

З березня 2025 року, на 104-му році життя, Розалія спочила в Господі, в Якого щиро вірила все своє довге життя, наповнене любов'ю, надією та служінням людям.

Світла пам'ять про Розалію Германівну залишається в серцях рідних, друзів, членів Церкви адвентистів сьомого дня та всіх, кому вона послужила своєю вірою, добром і жертвністю.

Джерело: Західна конференція адвентистської церкви